

Samenvatting

Een van de verschijnselen waar het onderwijs van vandaag mee te maken heeft, is globalisering. Steeds vaker komen mensen in het dagelijks leven in aanraking met informatie in andere talen en met mensen uit andere landen en met andere achtergronden, die vanuit andere perspectieven naar zaken kijken. Steeds vaker begeven mensen zich in sociale omgevingen waar verschillende verwachtingen gelden over hoe je behoort te gedragen. Steeds vaker is wat in je eigen stad, dorp of land gebeurt niet te begrijpen zonder kennis van de wereld. De raad heeft daarom al eerder aangegeven dat internationalisering een integraal onderdeel van het onderwijs hoort te zijn. Maatschappelijke trends vragen nu om nadere reflectie op de aanpak en het doel van internationalisering van het onderwijs.

Internationalisering krijgt in het onderwijs al op allerlei manieren vorm. Tegelijkertijd ontbreekt een strategische visie voor andere sectoren dan het hoger onderwijs. De raad beantwoordt de vraag wat de ambitie met internationalisering voor het primair en het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs zou kunnen zijn en wat dat betekent voor de vormgeving ervan. Hij reikt bouwstenen aan voor het ontwikkelen van een integrale visie op internationalisering van het onderwijs.

Volgens de raad kan internationalisering ambitieuzer worden opgepakt dan nu het geval is. De ambitie hoort te zijn dat alle jongeren 'internationaal competent' worden. Internationaal competent zijn in oriëntatie, kennis, communiceren, reflecteren en samenwerken is nodig om effectief te functioneren in de hedendaagse maatschappij. Internationaal competent zijn maakt mensen kansrijker op de (inter)nationale arbeidsmarkt waarop de concurrentie toeneemt. Internationaal competent zijn is voor iedereen belangrijk, ongeacht opleidingsniveau of beroepskeuze.

Internationaal competent worden gaat niet vanzelf. Bijdragen aan de ontwikkeling ervan is zeker een taak van het onderwijs. Elk van de drie doeldomeinen van kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming binnen het onderwijs heeft internationale kanten. De huidige aanpak van internationalisering garandeert onvoldoende dat iedereen het onderwijs internationaal competent verlaat; wat onder andere leidt tot ongelijke kansen tussen leerlingen van verschillende schoolsoorten. Dat heeft te maken met het beperkte bereik van internationalisering, met een eenzijdige en gefragmenteerde aanpak ervan aan veel scholen en met randvoorwaardelijke beperkingen.

Met internationaal competent zijn beschrijft de raad het inhoudelijke oogmerk van internationalisering. Door de hele onderwijsketen heen dient aan alle elementen hiervan bij alle leerlingen of studenten gewerkt te worden. Internationaal competent worden hoort in het onderwijs structureel ingebed en steviger verankerd te worden als integraal onderdeel van het onderwijsprogramma en de leeromgeving. Internationaliseren met ambitie gaat voorbij de huidige projectmatige en vaak versnipperde aanpak. Afstemming tussen sectoren is essentieel. In het bijzonder dienen sectoroverstijgende leerlijnen voor Engels en wereldoriëntatie ontwikkeld te worden. Internationaliseren met ambitie vergt ook dat scholen hun visie op internationalisering verder ontwikkelen. Scholen doen er ten slotte goed aan meer aan te sluiten bij de leefomgeving van jongeren en mogelijkheden tot internationalisering in de omgeving van de school te benutten.

Het bereik van internationalisering dient vergroot te worden. Internationalisering hoort vorm te krijgen in alle sectoren en in alle schoolsoorten. Dat vergt met name meer inzet in het vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs) en het middelbaar beroepsonderwijs, waar internationalisering nu achterblijft. Daarnaast past in alle sectoren het stimuleren van verdiepende varianten.

Internationaliseren met ambitie betekent ook dat randvoorwaarden voor succesvolle internationalisering aandacht krijgen. Zo is het nodig om te investeren in het internationaal competent zijn van docenten en in didactische vaardigheden die docenten voor internationalisering nodig hebben; zowel via hun initiële opleiding als door bij- en nascholing. Verder is het waarborgen van financiële randvoorwaarden voor internationalisering belangrijk.